

DIN ISTORIA ACTIVITĂȚII ȘTIINȚIFICE A FACULTĂȚII DE STOMATOLOGIE

Activitatea științifică a Facultății de Stomatologie a început prin intermediul celei de a III-ea Conferințe Republicane a Stomatologilor și Dentiștilor, care a avut loc pe 25-27 noiembrie 1957. În plenul conferinței a fost inițiată problema deschiderii unei facultăți în cadrul ISMC. Inițiativa și, respectiv, prezența unui asemenea facultăți era absolut necesară, deoarece numărul de medici stomatologi și dentiști, trimiși din alte teritorii ale URSS, era extrem de mic și nu putea acoperi serviciul medical stomatologic din Republica Moldova. Ca urmare pe 8 iunie 1959 Ministrul Sănătății al RSSM A. Discalenco emite ordinul nr. 122, de a înmatricula 50 de persoane pentru anul de studii 1959—1960 la Facultatea de Stomatologie. Importanța acestui ordin a fost și este cu adevărat una istorică pentru dezvoltarea stomatologiei în Republica Moldova. Astfel, conform rezultatelor examenelor de admitere prin ordinul respectiv din august 1959 la anul I al Facultății de Stomatologie se înmatriculează primii 50 de studenți: 27 de bărbați și 23 de femei. Totodată, pentru ultima dată Institutul de Medicină din Chișinău trimite la Facultatea de Stomatologie din Odesa absolvenți ai școlilor pentru pregătirea specialiștilor în domeniul stomatologiei. Între timp la facultate are loc procesul de formare a corpului profesoral-didactic și a bazei tehnico-materiale.

La 9 mai 1960 Ministerul Sănătății al RSSM prin ordinul nr. 52 se înmatriculează la secundariatul clinic pe lângă Institutul de Stat de Medicină din Chișinău următorii medici stomatologi:

- În domeniul stomatologiei chirurgicale medicul stomatolog al Spitalului Raional din Orhei **Guțan Arsenie**;

- În domeniul stomatologiei ortopedice -

1. Medicul stomatolog al Policlinicii Stomatologice din Chișinău **Topolnițchii Pavel**;

2. Medicul stomatolog al Școlii medicale din Bălți **Bușan Mihail**;

- În domeniul stomatologiei terapeutice:

Medicul stomatolog al Policlinicii stomatologice din Chișinău **Sîrbu Sofia** “

De la acest grup de asistenți începe formarea corpului profesoral al facultății, care deja exista și funcționa al treilea an universitar. Organizarea personalului didactic se efectua și pe alte căi, deoarece grupul nominalizat forma doar un mic nucleu al contingentului de care avea nevoie facultatea pentru a începe procesul de predare a disciplinelor stomatologice în anul universitar 1961—1962. În primul rând, rectorul Nicolae Testemițanu decide ca și în alte cazuri să suplinească funcțiile de conducere la catedrele nou-formate prin specialiști invitați din alte teritorii ale URSS. Astfel îl invită pe profesorul universitar N.V.

FROM THE HISTORY OF THE SCIENTIFIC ACTIVITY OF THE FACULTY OF DENTISTRY

The scientific activity of the Faculty of Dentistry began through the Third Republican Conference of Dentists, which took place on November 25–27, 1957. The plenary session of the conference initiated the issue of opening a faculty within the SUM in Chișinău. The initiative and, respectively, the presence of such a faculty was absolutely necessary, because the number of dentists, sent from other territories of the USSR, was extremely small and could not cover the dental medical service of the Republic of Moldova. As a result, on June 8, 1959, the Minister of Health of the MSSR A. Discalenco issues order no. 122, to enroll 50 people for the 1959—1960 academic year at the Faculty of Dentistry. The importance of this order was and was truly a historical one for the development of dentistry in the Republic of Moldova. Thus, according to the results of the entrance exams by the respective order from August 1959 to the first year of the Faculty of Dentistry, the first 50 students are enrolled: 27 men and 23 women. At the same time, for the last time, the Institute of Medicine in Chișinău sends to the Faculty of Dentistry in Odessa graduates of schools for the training of specialists in the field of dentistry. In the meantime, the process of forming the teaching staff and the technical-material base takes place at the faculty.

On May 9, 1960, the Ministry of Health of the MSSR by order no. 52 the following dentists are enrolled at the clinical postdoctoral school at the State Institute of Chișinău:

- In the field of surgical dentistry, the dentist of the Orhei District Hospital **Guțan Arsenie**;

- In the field of prosthetic dentistry:

1. The dentist of the Dental hospital from Chișinău **Topolnițchii Pavel**;

2. The dentist of the Medical School from Bălți **Bușan Mihail**;

- In the field of restorative dentistry:

The dentist of the hospital from Chișinău **Sîrbu Sofia**

From this group of assistants begins the formation of the faculty, which already existed and functioned the third academic year. The organization of the teaching staff was carried out in other ways, because the nominated group formed only a small nucleus of the contingent needed by the faculty to start the process of teaching of dental disciplines in the academic year 1961—1962. First of all, the rector Nicolae Testemițanu decides that in other cases he will replace the management positions at the newly formed departments by invited specialists from other territories of the USSR. Thus he invites the university professor N.V. Fetisov from Kiev to held the position

Fetisov de la Kiev pentru a ocupa funcția de șef al Catedrei de stomatologie chirurgicală. Totodată, prin suplinirea funcțiilor vacante, continuă formarea corpului profesoral stomatologic al facultății. În rândurile lui se înrolează noi specialiști cu studii post-universitare de secundariat, obținute în instituțiile de învățământ din alte teritorii. Astfel, la Catedra de stomatologie ortopedică, de la 31.10.1962 (ordinul nr. 166 din 2.11.1962), după secundariatul clinic la Institutul de Medicină „A. A. Bogomolet” din Kiev, vine Ilarion Postolachi, iar la Catedra de stomatologie terapeutică vin: din 16.08.1963 (ordin nr. 122 din 21.08.63) Ana Eni, după secundariatul clinic în același institut, iar din 15.08.1964 (ord. 134, 18.08.64) Alexandra Bujor (Baraniuc), după secundariatul clinic la Institutul de Medicină „N.I.Pirogov” din Odesa.

of head of the Department of Surgical Dentistry. At the same time, by filling the vacant positions, the formation of the dental faculty continues. New specialists with postgraduate secondary education, obtained in educational institutions from other territories, are joining his ranks. Thus, at the Department of Prosthetic Dentistry, from 31.10.1962 (order no. 166 of 2.11.1962), after the clinical postdoctoral education at the Institute of Medicine „A. A. Bogomolet” from Kiev, Ilarion Postolachi comes, and to the Department of Therapeutic Dentistry come: from 16.08.1963 (order no. 122 from 21.08.63) Ana Eni, after the clinical postdoctoral school in the same institute; and from 15.08.1964 (order 134, 18.08.64) Alexandra Bujor (Baraniuc), after the clinical postdoctoral school at the Institute of Medicine „N.I.Pirogov” in Odessa.

Prin evenimente importante e semnificativ și anul universitar următor în care, de rând cu altele, au fost finalizate trei teze de candidat în științe medicale — primele de la fondarea facultății: la 11 noiembrie 1964, la Institutul de Medicină din Chișinău își susține teza Mihail Bușan; la 1 martie 1965, la Institutul de Stomatologie din Moscova — Vladimir Ocușco; la 5 mai 1965, la Institutul de Medicină din Chișinău — Arsenie Guțan. Susținerea cu succes și aprobarea de către CSA URSS a acestor teze semnifică începutul ferm al procesului de promovare și a cadrelor științifico-didactice naționale, lipsa cărora se resimțea acut la facultate. În anii 1966—1968 se înmatriculează la secundariatul clinic la Catedra de chirurgie stomatologică medicul Valentin Topalo. În 1969 este înmatriculat la doctorat la Institutul Central de Cercetări Științifice în Stomatologie din Moscova, unde în 1971 susține teza de doctor în medicină cu tema „Невоклеточные невусы лица и их хирургическое лечение”. Tot în acest an își începe activitatea didactică în calitate de asistent la Catedra de chirurgie stomatologică a ISMF din Chișinău.

În 1966 este înmatriculat la aspirantură și medicul chirurg din or. Leova Dumitru Șcerbatiuc la Catedra de chirurgie OMF al USMF „N. Testemițanu”. După terminarea aspiraturii (1969), este numit în funcție de asistent la catedră și șef al secției de științe a ISM. În 1970, a susținut teza de doctor în medicină cu tema: „Funcția suprarenalelor la operații în regiunea maxilo-facială”, apoi teza de doctor habilitat cu tema: „Căile de sporire a eficienței tratamentului complex al bolnavilor cu flegmoane ale regiunii maxilo-faciale”.

Și încă o semnificație deosebită a anului 1967 mai consta, pentru acel moment, în faptul că în curând, în decursul a două săptămâni facultatea s-a îmbogățit încă cu 3 candidați (doctori actuali — n. n.) în științe medicale, băștinași. În primul rând, e vorba despre două colaboratoare ale Catedrei de stomatologie te-

The following academic year is also significant for important events, in which, along with others, three candidate theses in medical sciences were completed — the first since the founding of the faculty: on November 11, 1964, at the Institute of Medicine in Chisinau, Mihail Bușan; on March 1, 1965, at the Institute of Dentistry in Moscow — Vladimir Ocușco; on May 5, 1965, at the Institute of Medicine in Chisinau — Arsenie Guțan. The successful support and approval of these theses signifies the firm beginning of the promotion process and of the national scientific-teaching staff, the lack of which was acutely felt at the faculty. In the years 1966—1968, Dr. Valentin Topalo enrolled in the clinical postdoctoral school at the Department of Dental Surgery. In 1969 he enrolled for a doctorate at the Central Institute for Scientific Research in Dentistry in Moscow, where in 1971 he defended his theses in medicine with the theme „ Non-cellular facial nevi and their surgical treatment „. Also this year, he starts his teaching activity as an assistant at the Department of Dental Surgery of SUMPh in Chisinau.

In 1966 he was enrolled in traineeship and the surgeon from the town Leova Dumitru Șcerbatiuc at the OMF Department of SUMPh „N. Testemițanu”. After graduating (1969), he was appointed assistant to the department and head of the scientific department of SUMPh. In 1970, he defended his PhD thesis in medicine with the topic: „Adrenal function in operations in the maxillofacial region”, then the doctoral thesis entitled „Ways to increase the effectiveness of complex treatment of patients with phlegmons of the maxillofacial region”.

And another special significance of 1967 was, for that moment, the fact that soon, within two weeks, the faculty was enriched with 3 more candidates (current doctors.) In medical sciences, natives. First of all, it is about two collaborators of the Department of Restorative Dentistry who successfully defend

rapeutică care își susțin cu succes tezele în una și aceeași ședință a Consiliului Științific al ISMC, în data de 20 octombrie 1967: Sofia Sirbu — cu tema: „Particularitățile de vârstă ale pulpei și evoluția pulpitei dinților de lapte (cercetare clinico-morfologică și experimentală)” și Ana Eni — cu tema: „Aplicarea antibioticelor și pansamentului curativ în terapia complexă a parodontozei”. Iar la 1 noiembrie curent își susține teza de candidat în științe medicale cu tema „Clinica și tratamentul ocluziei adânci la copii” asistentul Catedrei de stomatologie ortopedică Ilarion I. Postolachi. După ultimele susțineri de teze numărul cadrelor didactice cu grade științifice era 8 din 17, ceea ce constituia 47% din totalul corpului profesoral-didactic.

În anul 1984, Institutul de Medicină din Chișinău, inclusiv Facultatea de Stomatologie, a fost supusă inspecției de stat a calității procesului didactic. În perioada 02.07.86 până în 01.03.93, decan al Facultății Stomatologie a fost prof. universitar, Sofia Sirbu, vicedecani fiind prof. Valeriu Burlacu, apoi regretatul conferențiar Eugeniu Chiriac. În 1986 împreună cu decanul Gh. Nicolau s-au calculat orele la catedrele de profil la acest compartiment și s-a făcut demers rectorului L. Cobileanschi unde s-a specificat, că disciplinei stomatologie pediatrică îi revin 7406 ore, ceea ce permitea a organiza catedra stomatologie pediatrică. Din septembrie 1986 sub conducerea domnului P. Godoroja a fost organizată și și-a început activitatea Catedra stomatologie pediatrică.

În anul 1991, cu reorganizarea Institutului la Universitatea de Medicină decanatul a elaborat primul plan de studii autohton, coordonat și adaptat la planurile de studii din România, Canada, SUA, Germania ș.a., în care predarea disciplinelor de profil începe la anul I. Tot în această perioadă s-a elaborat planul de studii în rezidențiat cu termenul de studii de 3 ani.

La 01 februarie 2001, prin Ordinul nr. 119, decan al Facultății de Stomatologie este numit profesorul universitar Pavel Godoroja, doctor habilitat în știin-

their theses in one and the same meeting of the Scientific Council, on October 20, 1967: Sofia Sirbu — with the topic: “Particularities of age of the pulp and the evolution of the pulpitis of temporal teeth (clinical-morphological and experimental research)” and Ana Eni — with the topic: “Application of antibiotics and curative bandage in the complex therapy of periodontitis”. And on November 1, thesis with the topic “Clinic and treatment of deep occlusion in children” of assistant of the Department of Prosthetic Dentistry Ilarion Postolachi successfully was defended. After the last dissertations, the number of teachers with scientific degrees was 8 out of 17, which was 47% of the total teaching staff.

In 1984, the Institute of Medicine in Chisinau, including the Faculty of Dentistry, was subjected to a state inspection of the quality of the teaching process. Between 02.07.86 and 01.03.93, the dean of the Faculty of Dentistry was university professor, Sofia Sirbu, vice-dean being Prof. Valeriu Burlacu, then the late associate professor Eugeniu Chiriac.

In 1986, together with the dean Gh. Nicolau, the teaching hours were recalculated at the profile departments and the rector L. Cobileanschi was announced that the discipline of pediatric dentistry has 7406 hours, which allows to organize the department of Pediatric dentistry. Since September 1986, under the leadership of Dr. P. Godoroja, the Department of Pediatric Dentistry has been organized and started its activity.

In 1991, with the reorganization of the Institute to the University of Medicine the dean's office elaborated the first local curriculum, coordinated and adapted to the curricula from Romania, Canada, USA, Germany, etc., in which the teaching of the profile disciplines begins from the first year of studies and residency with a term of study of 3 years.

On February 1, 2001, by Order no. 119, as a dean of the Faculty of Dentistry is appointed university professor Pavel Godoroja head of the Department of

te medicale, șef de Catedră stomatologie pediatrică, vicedecan fiind numit conferențiarul universitar Sergiu Ciobanu.

În anii 2001—2005, s-a constatat că rezultatele investigațiilor realizate de Facultatea de stomatologie corespund direcțiilor strategice de dezvoltare a științei și inovării precum și tendințelor mondiale de dezvoltare a stomatologiei. Rezultatele cercetărilor științifice sunt competitive, recunoscute pe plan național, internațional și menționate cu premii de stat ale Republicii Moldova, medalii de Aur și Argint la Expoziții internaționale, publicate în reviste internaționale de prestigiu.

Perioada anilor 2009—2017, decan al Facultății de Stomatologie este profesorul universitar Ion Lupan, doctor habilitat în științe medicale, șef catedră Chirurgie oro-maxilo-facială pediatrică, pedodontie și ortodontie. În această perioadă activitatea Facultății de Stomatologie este axată pe realizarea Strategiei de dezvoltare a învățământului stomatologic din Republica Moldova. În această perioadă se intensifică colaborările tranfronțiere și dezvoltarea proiectelor științifice cu România, SUA, Ucraina, Israel, Rusia, Belarusia. Se susțin teze de doctor în medicină și doctor habilitat. Se stabilează o colaborare intensă cu diferite laboratoare științifice unde profesorii din facultate realizează cercetările.

În a. 2019—2020 din numărul total de 153 al colaboratorilor catedrelor, atât titulari cât și cei prin cumul intern/extern, 11 dețin titlul de doctor habilitat (7,2%), 52 — titlul de doctor (34%). Repartizarea conform vârstei este diferită și constituie peste 60 de ani 24 persoane (15,7%), iar angajați sub 35 de ani — 60 (39,2%).

Scopul principal al facultății este de a rămâne un lider recunoscut la nivel național și internațional al excelenței academice în domeniile cercetării, educației și formării și al practicii clinice prin:

- Obținerea și păstrarea unei reputații pentru cercetare, predare și expertiză clinică de cea mai înaltă calitate la fiecare disciplină;
- Promovarea unui mediu care stimulează dezvoltarea intelectuală și profesională.

De asemenea, ne străduim să contribuim la calificarea studenților și rezidenților, a medicilor tineri care îndeplinesc profilul universitar al Facultății de Stomatologie.

Aceasta este o scurtă prezentare din istoria științifică a Facultății de Stomatologie, dar sunt mulți alți profesori care au contribuit la dezvoltarea științifică a facultății, de aceea fiecare șef de catedră va descrie mai departe despre catedra pe care o conduce.

Pediatric Dentistry, vice-dean being appointed associate professor Sergiu Ciobanu.

In the years 2001—2005, it was found that the results of the investigations carried out by the Faculty of Dentistry correspond to the strategic directions of development of science and innovation as well as to the world trends of development in dentistry. The results of scientific research are competitive, recognized nationally, internationally and mentioned with state awards of the Republic of Moldova, Gold and Silver medals at international exhibitions, published in prestigious international journals.

The period of 2009—2017, as a dean of the Faculty of Dentistry was named university professor Ion Lupan head of the department of Pediatric oro-maxillo-facial surgery, pedodontics and orthodontics.

During this period, the activity of the Faculty of Dentistry is focused on the implementation of the Strategy for the development of dental education in the Republic of Moldova. During this period, cross-border collaborations and the development of scientific projects with Romania, USA, Ukraine, Israel, Russia, Belarus intensify. An intense collaboration is established with different scientific laboratories where the professors from the faculty carry out their researches.

The main goal of the faculty is to remain a nationally and internationally recognized leader of academic excellence in the fields of research, education and training and clinical practice by:

- Obtaining and maintaining a reputation for research, teaching and clinical expertise of the highest quality in each discipline;
- Promoting an environment that stimulates intellectual and professional development.

We also strive to contribute to the qualification of students and residents, young doctors who meet the university profile to the Faculty of Dentistry.

This is a short presentation of the scientific history of the Faculty of Dentistry, but there are many other professors who have contributed to the scientific development of the faculty, so each head of department will describe further about the department he leads.